

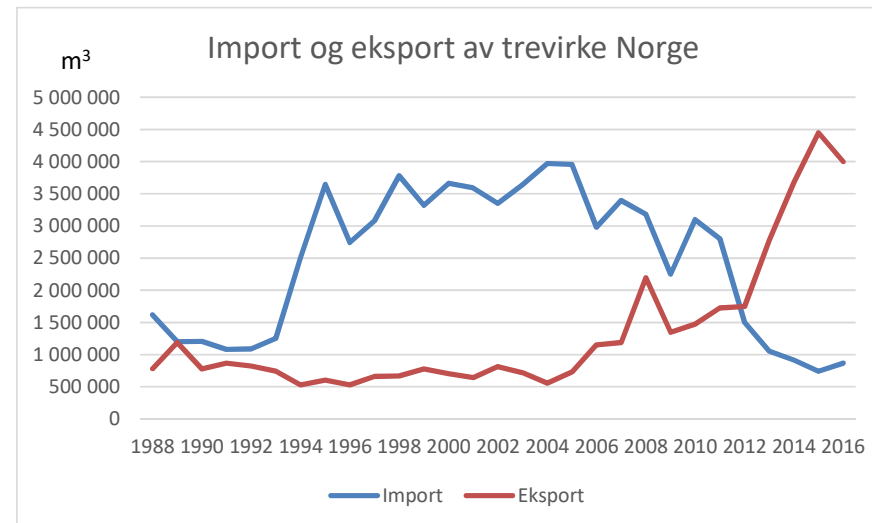
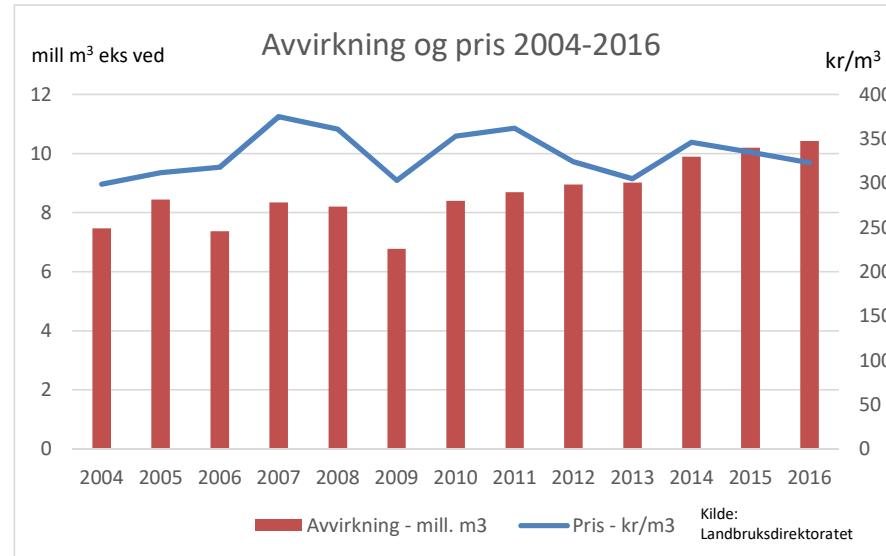
Råstofftilgang – hvor mye biomasse og til hvilken pris?

Erik Trømborg og Per Kristian Rørstad, NMBU

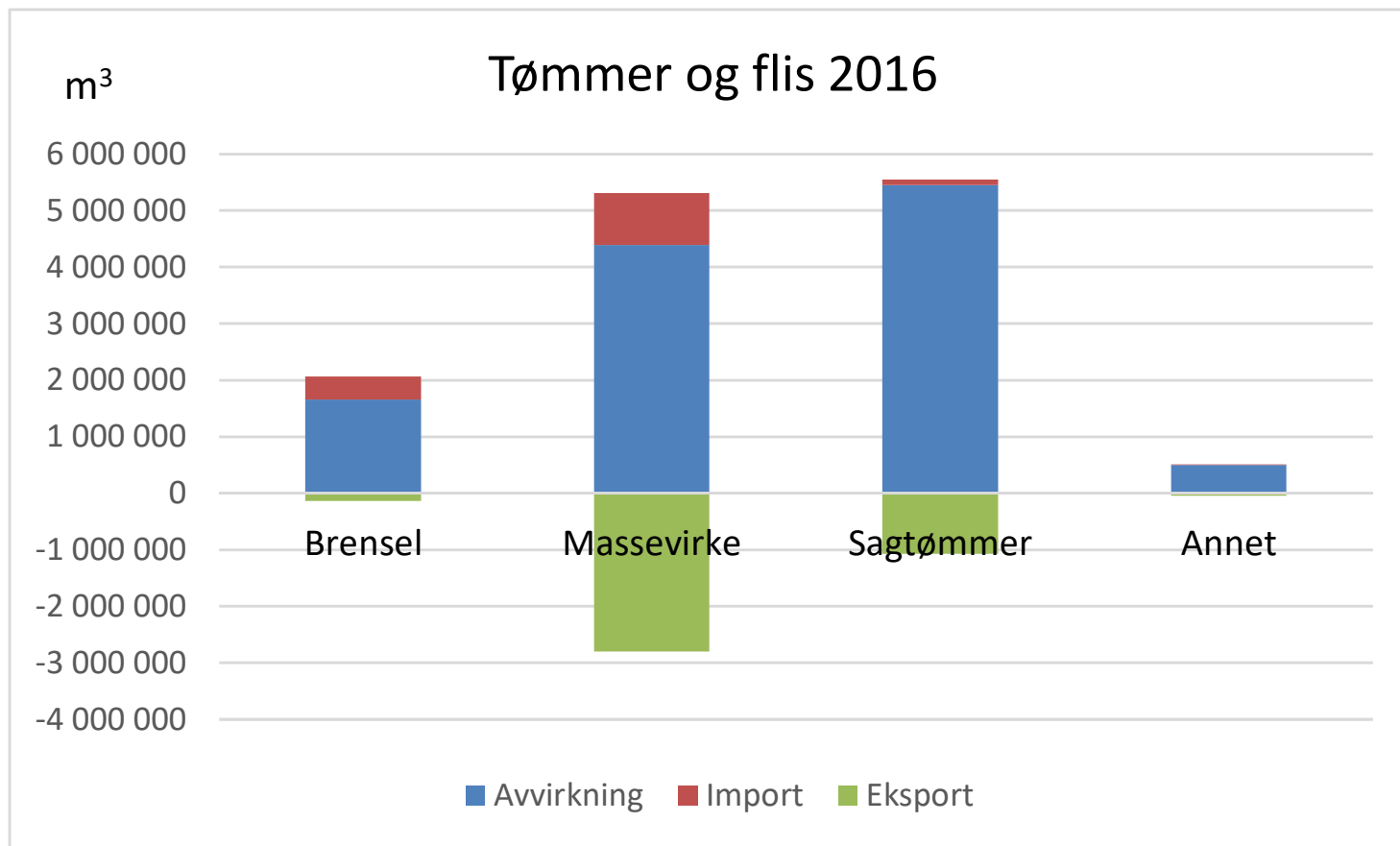
Workshop 4. mai 2017

Norsk skogsektor er i endring:

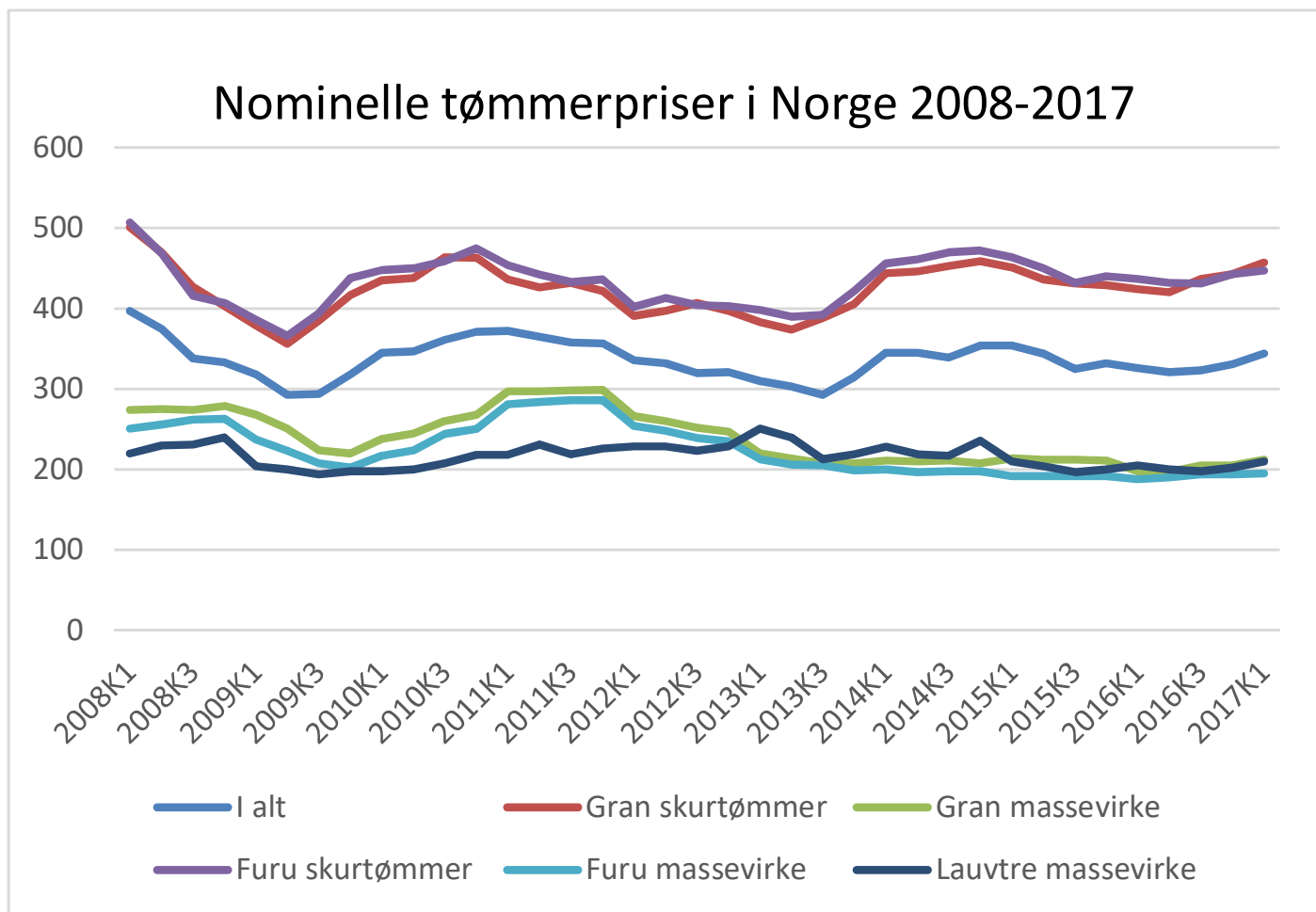
- Avvirkingen til industriformål noe økende til tross for reell nedgang i tømmerprisene, redusert vedhogst
- Virkesforbruket i treforedlingsindustrien mer enn halvert fra 2005-2015
- Fra 4 mill m³ import til 4 mill m³ eksport

Skogbasert biomasse i 2016

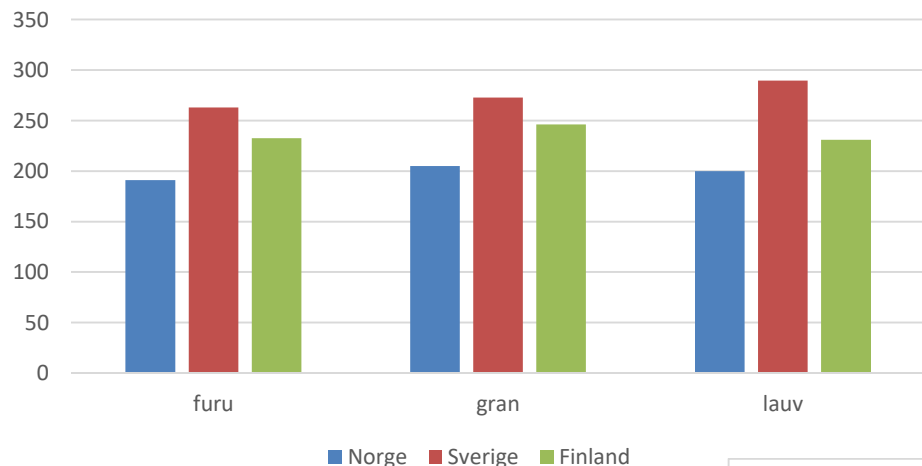
Tømmerpriser

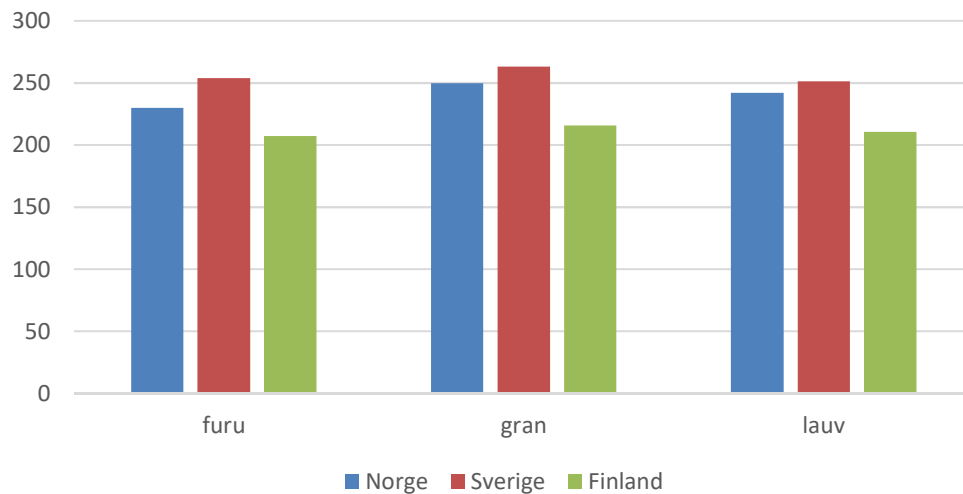
Tømmerpriser levert bilveg i Norge og Norden

Massevirkepriser i Norden 2016, NOK

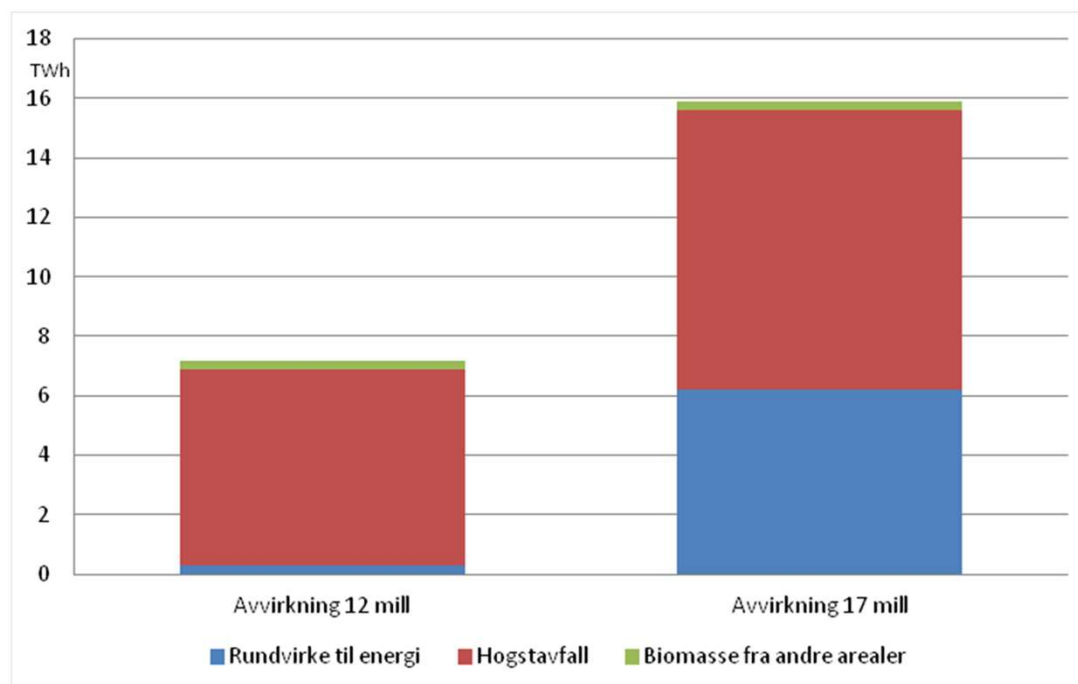
Massevirkepriser i Norden 2010, NOK

	2010	2016
SEK	84,36	98,16
EURO	8,04	9,29

Potensialet for økt biomasseuttak fra skog i Norge

- Dagens avvirkning er rundt 12 mill m³ inkludert ved, lite bruk av hogstavfall
- Balansekvantumet i Norge er ca 17 mill m³ med dagens vern og miljørestriksjoner
- Det hogges mindre enn potensialet av ulike årsaker:
  - ✓ Prisforventninger-kostnader
  - ✓ Små eiendommer
  - ✓ Andre preferanser

Kilder: Bergseng et al 2012

KOSTNADER FOR SKOGRÅSTOFF TIL BIOENERGI

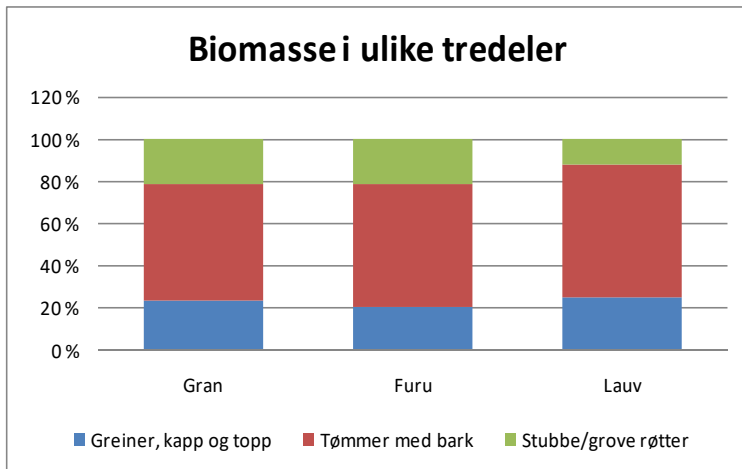
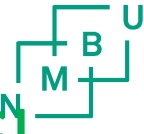
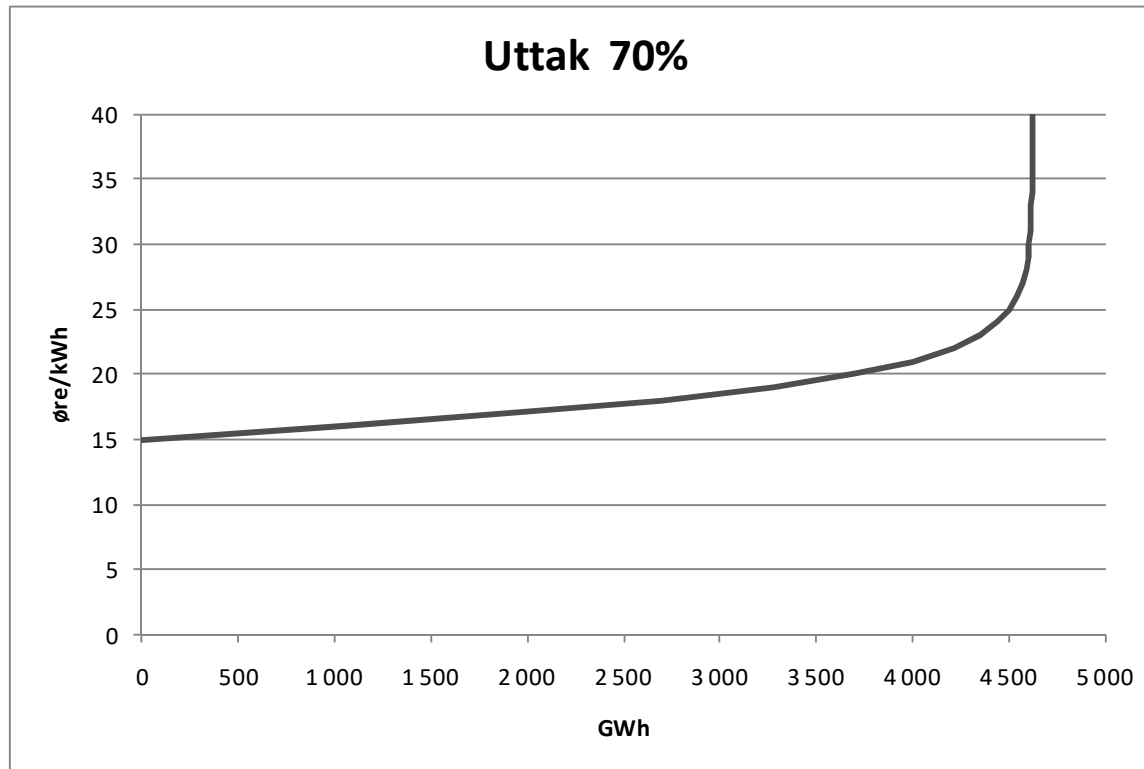
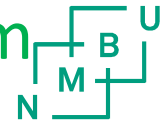

Foto: Lars Helge Frivold

	NOK/kWh	NOK/lm ³
Innsamling og fremkjøring, fra	0,035	28
Kompensasjon til skogeier	0,025	20
Administrasjon	0,013	10
Flising og lagring på velteplass	0,056	45
Biltransport veg-anlegg 20 km	0,022	17
Sum, fra	0,150	120

Kilde: Rørstad & Trømborg 2010

Tilbudsfunksjon for GROT med avvirkningsnivå som gjennomsnittet i årene 1996-2008

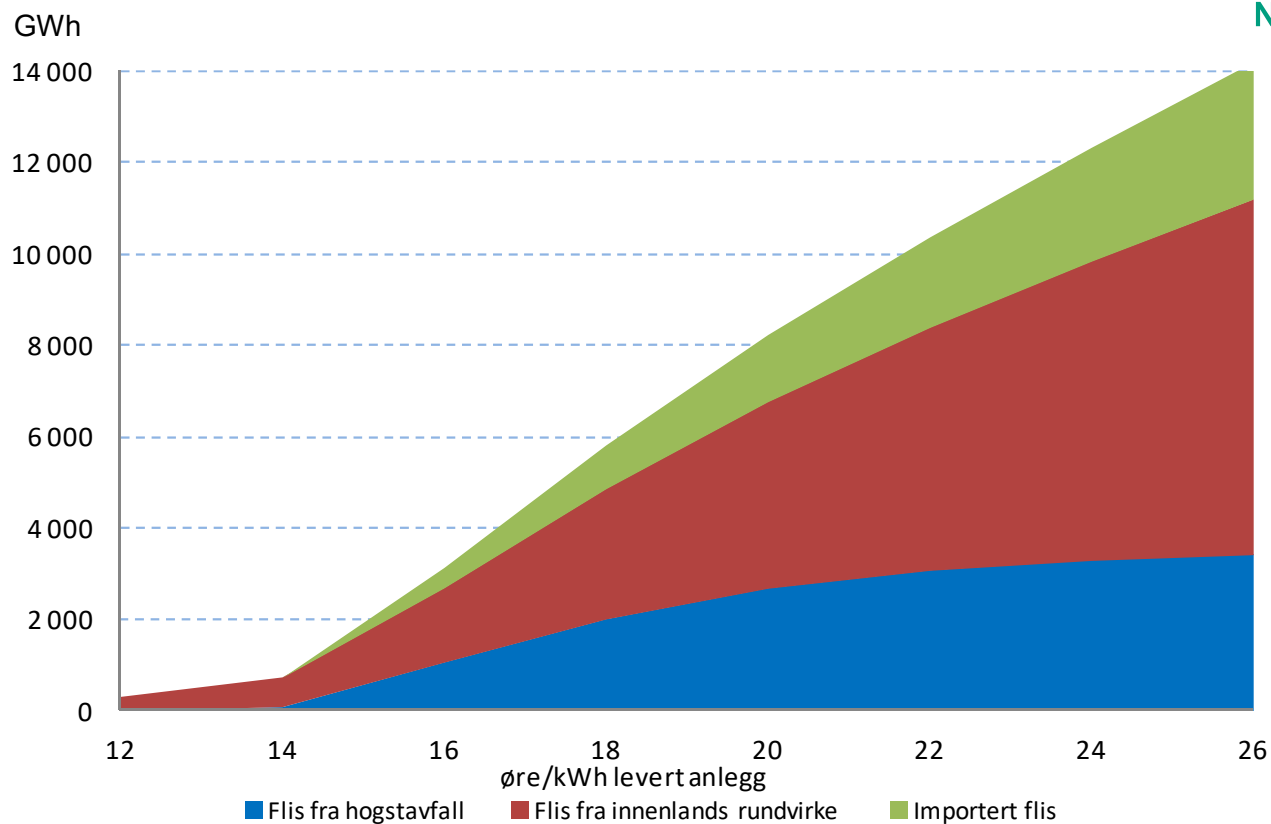
- Figuren viser uttak av greiner, topp og bult (ikke stubber og grove røtter) ved et uttak på 70% pr hogstflate
  - Erfaringsmessig (Sverige og Finland) tas mellom 60 og 80% av hogstavfallet fra en flate ut.
  - Ved en kostnad på 20 øre pr/kWh er 80% av potensialet økonomisk drivverdig
-

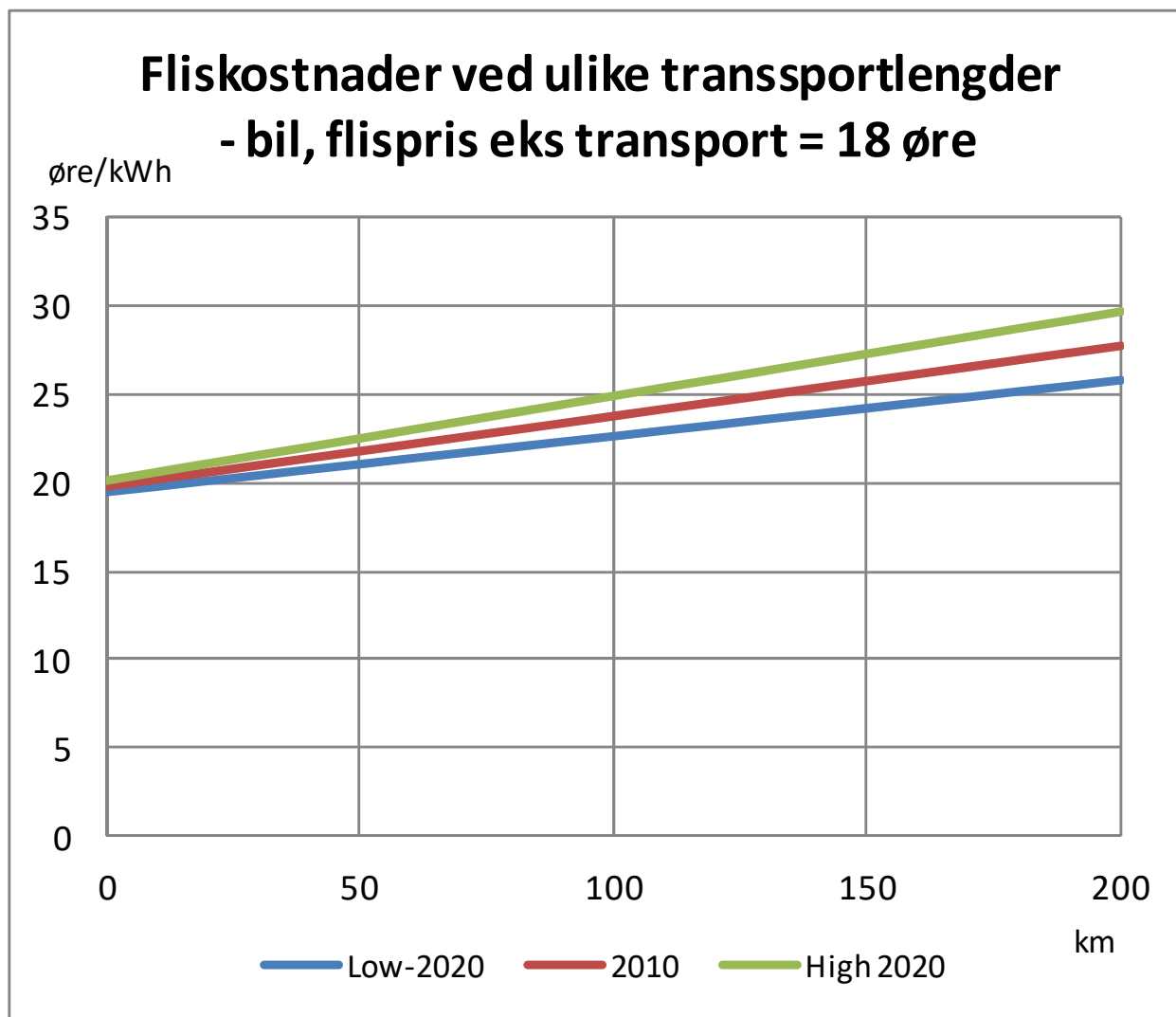
Økt tilgang av biomasse fra skog i Norge

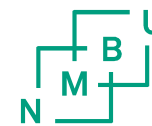

5 mill m³ =
500 mill liter
drivstoff/12%
av landeveis-
transporten i
2015

TRANSPORTFØLSOMHET

BIOMASSETILGANG I NORGE

- Redusert forbruk i treforedlingsindustrien gir mulighet for ny virksomhet i Norge: 3-4 mill m³ tømmer som i dag eksporteres + 1-2 mill m³ GROT til ny industri
- Avsetning av massevirke og bi-produkter er viktig for å opprettholde trelastindustrien
- Avvirkingen kan økes med 50% men,
  - ✓ Stabil tømmeravvirking gjennom mange ti-år
  - ✓ Lite som tyder på stor økning i avvirkingen hvis ikke tømmerprisene stiger tilsvarende – for både sagtømmer, massevirke og biovirke

Råstoffkostnader for biodrivstoffproduksjon

- Dagens massevirkepriser er et startpunkt fordi virket har alternativ anvendelse (skogindustri, eksport, neste generasjon, vern)
  - Vanskelig å se for seg en biomassekostnad under 300 kr/m³ ferdig fliset på tomt (200 + 50 +50). Med 50% energiutbytte i biodrivstoffproduksjonen gir det en råstoffkostnad på ca 3 kr/liter
  - Norsk massevirke er konkurransedyktig i nordisk sammenheng, men ved større anlegg er logistikkostnadene høye i Norge
  - GROT og bruk av flere treslag gir lavere kostnader men mer krevende raffineringprosesser
-

U
B
M
N